

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lovforslaget skal ses som en del af den samlede reform af den arbejdsmarkedspolitiske indsats. Den nuværende arbejdsmarkedspolitiske indsats har ikke i tilstrækkelig grad kunnet bidrage til at løse strukturproblemerne på arbejdsmarkedet og afhjælpe den høje arbejdsløshed, som fortsat er det alvorligste problem for det danske velfærdssamfund.

Forslaget skal endvidere ses i sammenhæng med regeringens indsats for at gennemføre en voksen- og efteruddannelsesreform, der i perioden frem til år 2000 sikrer en fortsat og meget betydelig forøgelse af indsatsen ved at etablere 60.000 ekstra uddannelsespladser.

Endelig skal forslaget ses i sammenhæng med regeringens initiativer for at give mere tid og livskvalitet i børnefamiliernes hverdag, således at de efter egne ønsker og behov kan tilrettelægge deres tilværelse, så forældre og børn får mere tid sammen.

Loven har tre hovedformål:

For det *første* at medvirke til at tage toppen af ledigheden og at fordele ledigheden ved at skabe større cirkulation og jobrotation på arbejdsmarkedet. Rotationen opstår ved tilpasninger på arbejdsmarkedet, der muliggør besættelse af orlovsstillinger med ledige. Hermed får de ledige større mulighed for at vedligeholde og forbedre tilknytningen til arbejdsmarkedet.

For det *andet* at medvirke til, at der opnås en forbedring af den samlede arbejdsstyrkes kvalifikationer på alle niveauer. Dette skal dels foregå ved en massiv voksen- og efteruddannelsesindsats dels ved at de ledige vedligeholder og eventuelt forbedrer deres kvalifikationer ved ansættelse i orlovsstillinger.

For det *tredie* at skabe bedre muligheder for den enkelte, som gennem selvvalgt orlov fra arbejdsmarkedet får mulighed for at realisere en bedre tilværelse gennem orlov til uddannelse, pasning af egne børn eller sabbat.

Herudover er det hensigten, at gøre orlovsordningerne mere attraktive, således at de får en væsentlig større udbredelse, end de eksisterende ordninger, der løber til udgangen af 1993.

Udgangspunktet er at etablere et orlovssystem, der tillige er baseret på markedsøkonomiske reguleringsmekanismer. Dette indebærer, at der ikke længere stilles krav om, at orlovsstillingen skal besættes med en ledig i orlovsperioden. Dette vil givet medføre, at det ikke kan påregnes, at der vil være en besættelse på 100 % af orlovsstillingerne. Men det må antages, at væsentligt flere går på orlov, og at der som konsekvens heraf ansættes flere ledige.

Med forslaget lægges der op til, at adgangen til orlov skabes gennem en kombination af rammelovgivning og overenskomstbaserede rettigheder. Det forudsættes således, at arbejdsmarkedets parter via aftaler supplerer lovgrundlaget. I forbindelse med jobrotation vil der som erstatningsarbejdskraft for en orlovsperson kunne ansættes en ledig. Dette kan fx være en ledig i jobtræning med løntilskud. Arbejdsformidlingen vil som led i aftalen om jobrotation kunne tilbyde, at erstatningsarbejdskraften er kvalificeret og oplært, inden arbejdet påbegyndes.

Med forslaget er der dels tale om en videreførelse af de eksisterende formål til orlov dels tale om en udvidelse med yderligere et formål. Udover orlov til uddannelse og pasning af egne børn gives der således mulighed for orlov til sabbat.

Med hensyn til betingelserne for at opnå orlov er der generelt tale om en lempelse i forhold til de nu gældende ordninger, og der gives nu mulighed for, at ikke-forsikrede beskæftigede og ledige på visse betingelser kan få adgang til orlov til børnepasning.

Hovedreglen for beskæftigede er fortsat, at adgang til orlov bygger på et aftalegrundlag, men som noget nyt indføres der dog ret til orlov til pasning af egne børn i den første del af orlovsperioden, mens den resterende del af orlovsperioden fortsat opnås via aftale.

Indkomstkompensationen udgør fortsat 80 % af arbejdsløshedsdagpengenes højeste beløb og svarer til de i dag gældende regler. På sabbatorlov ydes der dog 70 % af højeste dagpengebeløb. For deltidsforsikrede gælder tilsvarende, at ydelsen reduceres efter de gældende bestemmelser.

Lovforslaget er som nævnt led i en samlet reform